

Būt šeit un tagad

Ar baltiem galdautiem, dziesmām un dejām nosvinēti Latvijas Republikas Neatkarības atjaunošanas svētki, un kopā ar pirmajām pavasara ziedu smaržām sirdī ierakstīta Mātes diena. Laiks skrien vēja spārnēm, un mēs tam līdzī. Raiba kā dzēna vēders garām pazib ikdienu un darbs mijas ar svētkiem un atpūtas brīžiem. Tā vien šķiet, ka lielajā dzīves riksī pazudis vienkāršais esības mirklis – brīdis, kad esam šeit un tagad. Cik bieži pamanām mazu, tikko uzplaukušo ziedu, pirmos pavasara asniņus, kokus, kuri kļūst aizvien košāki un krāšņāki... Vai spējam sadzirdēt putnu balsis un sajūst pirmos pavasara saules pieskārienus... Bet vairāk par visu, vai redzam to cilvēku, kas klusi stāv tepat mums blakus. Tieši te un tagad notiek dzīve. Tā nesāksies rīt, parīt vai aizparīt, bet gan esības mirklī, kurā esam šobrīd.

Atceros, kā bērnībā ar interesi vēroju mūžam mainīgās debesis un mākoņus, kuros saskatīju dažādus tēlus un formas. Pavisam dabiski likās izpētīt skudru ceļus, skriet līdz pirmajam pavasara taurenim un klausīties agrajā putnu vītrošanā. Kā bērns dzīvoju līdz dabas ritumam un tas likās tik harmoniski un dabiski. Toreiz vasaras likās nebeidzami garas un katru dienu bija kā jauns piedzīvojums. Brīvlaikus papildināja ceļojumi interesantajā grāmatu pasaulē un piemājas dārzs vilināja ar gardajiem ķiršiem, zemenēm un jāņogu krūmiem.

Protams, laiki mainās un nevar salīdzināt dzīvi toreiz un tagad. Gribot, negribot aizvien vairāk grimstam digitālās pasaules jūrā. Viedtālruni, datori un televīzija pamazām pārņem mūsu ikdienu un aizvien grūtāk kļūst orientēties pārpildītajā informāciju labirintā. Piedāvājumu bagātība un daudzveidība ir viens no lielākajiem mūsdienu izaicinājumiem. Ja kādreiz šad un tad klausījāmies radio un vakaros skatījāmies televīzijas pārraides, tad tagad jau no paša rīta mobilais tālrunis neatlaidīgi aicina ielūkoties sociālajos tīklos, ziņu portālos un citos digitālās pasaules brīnumos. Atliek atslēgt tehnoloģijas un rodas sajūta, ka informācijas ātrvilciens jau devies tālēs zilajās, bet ieiekt nākošajā jau nemaz vairs nebūs tik viegli. Pasaulē notiek nemītīga attīstība, un mums jānācās iet tai līdzī – gudri, pārdomāti un neaizmirstot saglabāt savu patieso esību.

Lai izdodas!

Lai pāri mums vienmēr debesu jums,
Zem kājām zeme,
kur dzīvība kust,
Un blakus cilvēki,
kuri māca prieku
mums just...

Ivita Rence

Graudaudzētājiem šī sezona solās būt sarežģīta

Lauki mūspusē lielākoties apsēti, un graudkopji atzīst, ka šobrīd ļoti gaida siltumu un lietu. Šis pavasaris pagaidām lauksaimniekus nav lutinājis ne ar vienu, ne otru. Tāpat bažas raisa augstās degvielas, elektroenerģijas un citu resursu cenas, tāpēc šis būs rēķināšanas un taupīgas saimniekošanas gads. To teic arī vairāki graudaudzētāji, daloties pārdomās par to, kā iesāksies šī sezona.

Salacgrīvas pagasta **z.s. Robežnieki saimnieks Sandris Eizenbergs** allaž izcēlies ar agri uzsāktu sēju, un šis gads nav izņēmums. – *Daļa iesētā jau sadīgusi, – viņš atklāj un smejas, ka Salacgrīva ir tāda pašā klimata zonā kā Kurzeme. Tur ierasti siltums atnāk visātrāk, kamēr valsts ziemeļu daļā – Rūjienas, Alūksnes pusē – graudaudzētāji pie zemes darbiem var ķerties krietni vien vēlāk. Robežnieku laukos graudiem šogad varēja atvēlēt lielākas platības nekā iepriekš, jo līdz ar piena lopkopības likvidāciju pagājušā gada nogalē vairs nav nepieciešamības audzēt zālājus lopbarībai. Tas gan nenozīmē, ka šopavasars darba būtu vairāk, gluži pretēji, jo apsējami bijuši vien apmēram 10% no visām platībām. Pārējos aug ziemāji. – Tiem ir lielāks ražas potenciāls. Protams, pastāv pārziemošanas riski, tomēr savus laukus esam apdrošinājuši, tāpēc izvēlējamies vairāk audzēt ziemājus.* Lauksaimnieks stāsta, ka kopumā sējumi pārziemojuši labi, lai gan daļu rapša nācies pārsēt. Grūti spriest, vai sējumi cieta no pārmērīgā mitruma rudenī vai biežajām sala un atkušņu mijām ziemā. Savukārt tagad bažīgus dara sausums. Vismaz mēnesi nav lijis, bet mitrums laukiem tiešām nepieciešams.

S. Eizenbergs spriest, ka šosezon būs

nopietni jāskaitļo, kas atmaksājas un bez kā var iztikt. Piemēram, cik daudz minerālmēsli lietot. Pagaidām pieticis ar pērn sagādātajiem, taču, redzot augstās cenas, skaidrs, ka jārikojas taupīgi. – *Ja gribam strādāt tāda līmenī kā pagājušajā gadā, tad pie šī brīža degvielas un citu resursu cenām, graudiem būtu jāmaksā 450 eiro tonnā. Tāpēc katram jārēķina, vai saimniekot piezemētāk, vai atnāks atpakaļ iztērētais, varbūt labāk samierināties ar mazāku ražu.* Zemnieks atzīst, ka arī darbu organizācijā ieviests taupības režīms. Ar traktortehniku uz lauka vienā reizē cenšas izdarīt maksimāli daudz, lai nebūtu jābraukā vairākkārt.

Skultietis, **SIA Paparžkalni saimnieks Kristaps Lecis** vērtē, ka kopumā sezona iesākusies labi. Plānotais paveikts, atliek vien cerēt uz labvēlīgiem laika apstākļiem vasarā un, protams, rudenī, kad būs kulšanas periods. Kristaps priecājas, ka laikus bija nopirkti minerālmēsli. – *Šobrīd cenas visam ir kosmiskas. Redzēsim, ko varēsim rudenī atļauties, tas viss, protams, būs saistīts ar ražu. Ja tā būs laba un cenas izdevīgas, viss būs kārtībā.* Graudkopis arī plāno iegādāties jaunu tehniku, vien šobrīd tas nav tik vienkārši izdarāms. Rindā uz tehnikas piegādi jāgaida pusgadu un pat ilgāk.

Lēdurgas pagasta **IK Ozoliņi ZL saimnieks Zigmārs Logins** stāsta, ka saimniecībā turpinās jaunās graudu kaltes celtniecība. Process nedaudz iestiepies garumā, jo ir grūtības ar pasūtīto iekārtu un detaļu piegādi, taču vasarā būvniecību pabeigs, lai rudenī varētu kaltēt nokulto. Saimnieks rudenī atvēlēs vairāk platību ziemājiem. Sējumi lielākoties pārziemojuši labi, maz-

liet sliktāk ripsis, bet izticis bez pārsēšanas. Vēl pavasara dēļ darbus šogad varēja sākt pāris nedēļu vēlāk nekā ierasts, taču nu jau lielākā daļa lauku apsēti. Vēl jāiesēj griķi. Līdzīgi kā ikviens graudkopis, arī Z. Logins cer, ka šosezon neatkārtosies pagājušā gada scenārijs ar ārkārtīgi karstu un sauso laiku. – *Vasarā viss izkalta un rudenī, kad bija jākuļ, tas pats vēl arī salija. Saimniecībā apstrādāti un apsēti arī tie lauki, ko sākotnēji bija plānots atstāt papuvē. – Cik dzirdēts no citiem saimniekiem, visi cenšas apsēt, cik daudz vien var, – stāsta Z. Logins.*

Šādu tendenci apliecina arī graudaudzētāju kooperatīvās sabiedrības **VAKS valdes priekšsēdētājs Indulis Jansons**, piebilstot, ka tas ir tikai normāli. Zeme ir ražošanas līdzeklis, kas jāizmanto. Turklāt šogad pavisam oficiāli zemnieki var apsēt arī laukus, kas iepriekš, ievērojot zaļināšanas prasības, bija jāatstāj papuvē. Pēc dalībvalstu lūguma Eiropas Komisija pieļāvusi atkāpes no šo prasību izpildes un papuves laukus šogad drīkst izmantot pārtikas un lopbarības ražošanai. Vienlaikus lauksaimnieki varēs saņemt zaļināšanas maksājumus pilnā apmērā. Šāds lēmums saistīts ar karu Ukrainā un tā radītajām sekām pasaules pārtikas apgādē. – *Acīmredzot Eiropas funkcionāri sapratuši, ka pārtikas cenas ir pārāk augstas un ierobežojumi tās tikai vēl vairāk ceļ, – spriest I. Jansons. Protams, jo vairāk apsēto platību, jo lielākas izmaksas to kopšanai, tāpēc kooperatīva vadītājs atzīst, ka šis būs izaicinājumiem pārpilns gads. Jau kovids atstāja negatīvu iespaidu uz cenām, tirgiem, tagad visu vēl vairāk ietekmē karš. – Kaut ko prognozēt šobrīd vispār nav iespējams. Taču skaidrs ir viens – pārtikai cenas augs. Protams, patērētājiem tas ir nepatīkami. Vienlaikus par to, ka Latvijā varētu pietrūkt graudu pārtikas ražošanai, gan nav jāuztraucas. – Sevi varam nodrošināt ar mīļzīgu uzvižu. Nozare pie mums pēdējo 20 gadu laikā, pateicoties kooperācijai, ir augsti attīstīta. Divas trešdaļas sava saražotā eksportējam, tāpēc par graudu trūkumu noteikti nav jāuztraucas.*

I. Jansons stāsta, ka kooperatīvs atradis jaunus minerālmēsli piegādātājus, pirmās kravas no Polijas jau atvestas. Protams, cenas, salīdzinot ar Krievijas un Baltkrievijas ražojumu, ir krietni augstākas. Līdz ar to graudaudzētājiem tiešām jārēķina, cik taupīgi viņi var atļauties būt. – *Minerālmēsli ir auga barība, bez kuras uz lielām ražām nav pamata cerēt. Tāpēc katram pašam šis lēmums jāpieņem, – atzīst VAKS vadītājs.*

Aiga VENDELIŅA-ĒĶE

Salacgrīvieši skrien svētku stafeti

Salacgrīvā Latvijas Republikas Neatkarības atjaunošanas diena aizsākās ar ielu stafetes skrējieni. To organizēja un vadīja Salacgrīvas sporta un atpūtas komplekss **Zvejnieku parks** sadarbībā ar vietējo vidusskolu. Sacensības notika sešās vecuma grupās, sākot ar sākumskolas bērniem un beidzot ar pieaugušajiem.

Jau no paša rīta dalībnieki pulcējās Bocmaņa laukumā. Tur skrējējus uzmuntrināja un sveica Limbažu novada domes priekšsēdētājs Dagnis Straubergs. Pēc reģistrācijas un aktīvas iesildīšanās plkst. 11 uz starta līnijas stājās mazākie un nepacietīgākie sacensību dalībnieki. Pedagogu un vecāku atbalsts iedrošināja neatlaidīgos skrējējus, un kopējā stafetes distance – 800 m – tika godam paveikta! Nedaudz

garākā skrējienā, kas veda pāri Salacas tiltam, devās vecāko klašu skolēni un pieaugušie. Pirmo trīs vietu ieguvēji katrā vecuma grupā tika pie medaļām un organizatoru sarūpētas pārsteiguma balvas.

Zvejnieku parka metodiķe Māriete Jankovska informēja, ka stafetes skrējienā startēja aptuveni 200 dalībnieku, no kuriem lielākā daļa bija vidusskolas audzēkņi. Pasākuma vadītāja atzina, ka pēc pandēmijas interese par sporta aktivitātēm diemžēl ir mazinājusies gan bērnu, gan pieaugušo vidū. M. Jankovska cer, ka nākamajā gadā pārstāvēta būs ne tikai Salacgrīva, bet arī citas novada pilsētas.

Ivitas RENCES
teksts un foto

Mazie stafetes dalībnieki lepojas ar iegūtajām medaļām